

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогічної та соціальної освіти
Кафедра початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи Кузнецова О. А.
27 серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ПРИРОДОЗНАВСТВА
І СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВА

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 013 Початкова освіта

Розробник: Січко Ірина Олександрівна, доцент кафедри початкової освіти,
кандидат педагогічних наук, доктор філософії в галузі освіти, доцент
Січко І. О. (Січко І. О.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № __ від «__» вересня, 2020 р.

Завідувач кафедри початкової освіти _____ (Якименко С. І.)

«__» вересня, 2020 р.

Програму погоджено з гарантом ОП (назва) _____ (за потреби)

Анотація

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика навчання природознавства і суспільствознавства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 013 Початкова освіта за освітньою програмою Початкова освіта.

Метою вивчення дисципліни є підготовка студентів до навчання учнів природознавства та суспільствознавства у початковій школі, формування знань та умінь, що необхідні для професійного розв'язання навчальних завдань, які виникають під час навчання молодших школярів природознавству та суспільствознавству, підготовка майбутнього фахівця початкової освіти до організації процесу ознайомлення школярів з природою відповідно до Концепції сталого розвитку, формування знань щодо змісту, методів і форм ознайомлення учнів з природою, формування професійних якостей на засадах компетентнісного підходу.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення студентів із змістом курсів навчання природознавства, суспільствознавства, методами, формами і засобами навчання;
- розкриття особливостей вивчення окремих питань методики;
- ознайомлення студентів з типовими труднощами та помилками учнів та шляхами їх попередження.
- забезпечити максимально повне володіння студентами фактичним матеріалом з курсу, а також їх термінологічну грамотність;
- систематизація знань студентів про природу;
- окреслення змісту інформації про об'єкти та явища оточуючої природи, доступної розумінню дітей, їх потребам та інтересам;
- оволодіння студентами методами ознайомлення дітей з природою;
- розкриття перспектив використання потенціалу природи для гуманізації педагогічного процесу: розвитку розумових, моральних, естетичних сторін особистості, зміцнення здоров'я дітей;
- навчання умінню доцільно використовувати форми організації співпраці дорослого і дитини в процесі пізнання світу природи;
- формування і розвиток патріотичних почуттів та національної самосвідомості студентів на основі почуття любові до природи та турботливого ставлення до неї;
- збагачення естетичних вражень та формування системи цінностей у майбутніх фахівців початкової освіти.

Ключові слова: методика навчання природознавства, методика навчання суспільствознавства, компетентність, освітнє середовище, природнича освітня галузь, громадянська та історична освітня галузь, технології навчання, інтегрований курс.

Annotation

The program for the development of the normative primary discipline "Methodology for the development of natural knowledge and suspicion of knowledge" has been put together according to the educational and professional programs for the preparation of bachelor of specialties.

Metoyu vivchennya distsiplini Je pidgotovka studentiv to navchannya uchniv prirodoznavstva that suspilstvoznavstva in pochatkoviy shkoli, formuvannya knowledge that umin scho neobhidni for profesiynogo rozv'yazannya The Teaching zavdan, SSMSC vinikayut pid hour navchannya molodshih shkoliariv prirodoznavstvu that suspilstvoznavstvu, pidgotovka maybutnogo fahivtsya pochatkovoï osviti to organizatsii Process The knowledge of schoolchildren about nature, up to the Concept of steel development, the formation of knowledge of how to wickedness, methods and forms of learning about nature, the formation of professional skills in ambushes of a competent walk.

The main staff of the discipline e:

- learning of students from the fastest courses in natural science, support of knowledge, methods, forms and methods of knowledge;
- Razkrittaya features of vivchennya okremikh nutrition techniques;
- knowing students with typical difficulties and grants of scholars that way ikh poperezhennya.
- provide students with the most actual material from the course, as well as their terminological literacy;
- systematization of students' knowledge about nature;
- enlightened to the wisdom of information about objects and phenomena of nature, accessible to the minds of children, their needs and interests;
- ovolodinnya by students methods of learning about nature;
- the development of perspectives to the potential of nature for the humanization of the pedagogical process: the development of the rosy, moral, natural aspects of specialness, the improvement of the health of children;
- navchannya clever docinnuly vikoristovuvati form the organization of the spivpratsi of the mature and the child in the process of learning the light of nature;
- the formulation and development of patriotic sentiments and national self-awareness of students on the basis of a sense of love for nature and turbulence to her;
- the replacement of aesthetic enemies and the formation of systems of values in the maybutt fahivts of the cob's education.

Key words: methodology of natural science knowledge, methodology of scientific knowledge development, competence, educational environment, natural science knowledge, community and historical knowledge of galuz, technologies of science, integration course.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проект, наукова стаття	Спеціальність: 013 Початкова освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 210		VII	VIII
Тижневих годин для денної форми навчання: 6 аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Ступінь: бакалавра	Лекції	
		10 год.	18 год.
Практичні, семінарські			
20 год.		22 год.	
Лабораторні			
-		-	
http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=2071	Самостійна робота		
	60 год.	80 год.	
	Вид контролю: екзамен		

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 70 год. – аудиторні заняття, 140 год. – самостійна робота (33,5%/66,5%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проект, наукова стаття	Спеціальність: 013 Початкова освіта	Семестр	
Загальна кількість годин – 210		VII	VIII
http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=2071	Ступінь: бакалавра	Лекції	
		4 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		8 год.	8 год.
		Самостійна робота	
		78 год.	106 год.
		Вид контролю: екзамен	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 26 год. – аудиторні заняття, 184 год. – самостійна робота (12%/88%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета курсу: підготувати студентів до навчання учнів природознавства та суспільствознавства у початковій школі, сформувати знання та уміння, що необхідні для професійного розв'язання навчальних завдань, які виникають під час навчання молодших школярів природознавству та суспільствознавству, підготувати майбутнього фахівця початкової освіти до організації процесу ознайомлення школярів з природою відповідно до концепції сталого розвитку, формування знань щодо змісту, методів і форм ознайомлення учнів з природою, формування професійних якостей на засадах компетентнісного підходу.

Завдання курсу:

- ознайомлення студентів із змістом курсів навчання природознавства, суспільствознавства, методами, формами і засобами навчання;
- розкриття особливостей вивчення окремих питань методики;
- ознайомлення студентів з типовими труднощами та помилками учнів та шляхами їх попередження.
- забезпечити максимально повне володіння студентами фактичним матеріалом з курсу, а також їх термінологічну грамотність;
- систематизація знань студентів про природу;
- окреслення змісту інформації про об'єкти та явища оточуючої природи, доступної розумінню дітей, їх потребам та інтересам;
- оволодіння студентами методами ознайомлення дітей з природою;
- розкриття перспектив використання потенціалу природи для гуманізації педагогічного процесу: розвитку розумових, моральних, естетичних сторін особистості, зміцнення здоров'я дітей;
- навчання умінню доцільно використовувати форми організації співпраці дорослого і дитини в процесі пізнання світу природи;
- формування і розвиток патріотичних почуттів та національної самосвідомості студентів на основі почуття любові до природи та турботливого ставлення до неї;
- збагачення естетичних вражень та формування системи цінностей у майбутніх фахівців початкової освіти.

Передумови для вивчення дисципліни: екологія, краєзнавство, шкільний курс біології, географії.

Навчальна дисципліна складається з 7-ти кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН – 1 Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН – 2. Знати структуру календарно-тематичного планування, особливості ведення журналу обліку успішності учнів. Знати специфіку виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.

ПРН – 4 Знати закономірності та теорію процесу навчального пізнання, сучасні навчальні технології.

ПРН – 5 Знати суть методичних систем навчання учнів початкової школи природничої, історичної та громадянської освітніх галузей та їх змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН – 6 Знати зміст нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.

ПРН – 7 Застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач.

ПРН – 9 Проектувати процес навчання з предмету у вигляді календарно-тематичного планування для певного класу, теми.

ПРН – 10 Моделювати процес навчання учнів початкової школи природознавства і суспільствознавства: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методика роботи над окремими видами завдань, створювати методика підготовчої роботи, ознайомлення та формування уявлень і понять, вмінь та навичок з метою опанування учнями певних елементів змісту програми.

ПРН – 11 Проводити моніторинг якості навчальних досягнень учнів з певної теми. Здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання та у відповідності до Державних вимог до рівня навчальних досягнень учнів, визначених у програмі з природничої, історичної та громадянської освітніх галузей.

ПРН – 12 Проводити уроки в початковій школі, аналізувати урок щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій.

ПРН – 19 Створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1 Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

ЗК-2 Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК-4 Комунікативна. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів

ЗК-6 Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи).

ЗК-7 Соціокультурна. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях, розуміння соціального контексту художніх творів Здатність діяти соціально відповідально та свідомо; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції вчителя. Здатність до цінування та повага до різноманітності і мультикультурності; надання рівних можливостей учням різних національностей та різних розумових здібностей, толерантне ставлення до їхньої культурної спадщини, індивідуальних особливостей.

ЗК-8 Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного вирішення педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.

ЗК-9 Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання молодших школярів, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами.

ЗК-10 Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку учнів, творчому підході до навчально-виховного процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії.

ЗК-11 Здоров'язбережувальна компетентність. Здатність ефективно вирішувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі початкової школи та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів.

ЗК-12 Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.

II. Фахові:

ФК-2 Здатність розуміти та вміти перекласти із словником автентичні тексти за фахом; знаходити конкретну інформацію, пов'язану з предметом навчання

ФК-7 Здатність використовувати інформаційні ресурси у професійній діяльності

ФК-8 Здатність до пошуку, обробки й використання інформації, інтерпретації й використання інформації для адресата; бути здатним в умовах розвитку науки та змінюваної соціальної практики до перегляду власних позицій, вибору нових форм та методів роботи

ФК-9 Здатність до аналізу знань про сферу освіти, сутність, зміст і структуру освітніх процесів, володіти системою знань про історію та сучасні тенденції розвитку педагогічних концепцій і предметних методик

ФК-10 Здатність до здійснення психолого-педагогічної діагностики володіння умінням проектування, реалізації, оцінювання і корекції освітнього процесу

ФК-13 Здатність до аналізу та сучасних освітніх технологій: сутність, завдання, класифікація, практична значущість; історію педагогічних інновацій в Україні; різні підходи до класифікації методів і форм організації навчання; сучасні підходи до організації різних видів занять

ФК-15 Здатність здійснювати самостійно-пошукову роботу; користуватися сучасними методами навчання; ставити навчальні цілі та вибирати методи навчання; використовувати інформаційно-презентативні, самостійно-пошукові, та інші методи навчання; використовувати навчальні технології

ФК-17 Здатність переносити знання у власний педагогічний досвід; критично аналізувати різні педагогічні теорії навчання та виховання

ФК-18 Здатність опанувати основні розділи нормативних професійно-орієнтованих дисциплін: природничо-математичного циклу, філологічних дисциплін, технологій початкової освіти та практикумів іноземної мови за науковим спрямуванням, каліграфії, основ культури мовлення

ФК-20 Здатність застосовувати базові знання з педагогіки та психології у навчально-виховній діяльності; нових педагогічних технологій та робити порівняльний аналіз традиційної і альтернативної систем навчання

ФК-21 Здатність, використовувати елементи інноваційних методик під час викладання дисциплін початкової ланки освіти

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (7 кред. / 210 годин).

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука

Тема 1. Вступ. Предмет і завдання, методи дослідження методики навчання природознавства. Завдання і зміст природничої освітньої галузі

Тема 2. Матеріальна база навчання природознавству. Засоби навчання природознавству. Наочні посібники.

Кредит 2. Методи та форми організації освітнього процесу з природознавства

Тема 3. Методика формування і розвитку природничих понять

Тема 4. Методи навчання природознавству

Тема 5. Форми організації освітнього процесу в курсі природознавства початкової школи

Кредит 3. Засоби контролю навчальних досягнень учнів з природознавства. Екологічне виховання здобувачів початкової освіти

Тема 6. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з природознавства

Тема 7. Екологічне виховання в процесі вивчення природи

Тема 8. Краєзнавчий підхід до навчання природознавству

Кредит 4. Методологічні основи методики викладання громадянської та історичної освітньої галузі.

Тема 9. Методика навчання суспільствознавства як педагогічна наука. Розвиток громадянської та історичної освіти. Зміст, мета, завдання громадянської та історичної освітньої галузі в системі початкового навчання.

Тема 10. Особливості викладання суспільствознавства, громадянської та історичної освітньої галузі в початковій школі.

Кредит 5. Форми та методи організації освітнього процесу в громадянській та історичній освітній галузі

Тема 11. Методи і методичні прийоми навчання суспільствознавства

Тема 12. Форми організації навчання суспільствознавства («Я у світі») в початковій школі.

Тема 13. Технології навчання громадянської та історичної освітньої галузі

Тема 14. Особливості організації та проведення інтегрованих занять в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі

Тема 15. Використання технологій проблемного навчання у процесі викладання освітньої галузі «Суспільствознавство»

Кредит 6. Методика формування уявлень про суспільне довілля здобувачів початкової освіти

Тема 16. Методика формування уявлень про суспільне довілля здобувачів початкової освіти

Тема 17. Характеристика змістових ліній «Я – людина», «Я та інші» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.

Тема 18. Характеристика змістових ліній «Я – українець», «Я – європеєць» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.

Кредит 7. Інтегрований курс «Я досліджую світ»

Тема 19. Зміст, обов'язкові та очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі за Типовими освітніми програмами під керівництвом О.Я. Савченко та Р.Б. Шияна.

Тема 20. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

3. Структура навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	пр	ср
1	2	3	4	5
<u>Кредит 1.</u> Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука				
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання, методи дослідження методики навчання природознавства. Завдання і зміст природничої освітньої галузі	16	2	2	12
Тема 2. Матеріальна база навчання природознавству. Засоби навчання природознавству. Наочні посібники.	14	2	4	8
Усього:	30	4	6	20
<u>Кредит 2.</u> Методи та форми організації освітнього процесу з природознавства				
Тема 3. Методика формування і розвитку природничих понять	10	2		8
Тема 4. Методи навчання природознавству	10	2	4	4
Тема 5. Форми організації освітнього процесу в курсі природознавства початкової школи	10	2	4	4
Усього:	30	6	8	16
<u>Кредит 3.</u> Засоби контролю навчальних досягнень учнів з природознавства. Екологічне виховання здобувачів початкової освіти				
Тема 6. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з природознавства	10	2	2	6
Тема 7. Екологічне виховання в процесі вивчення природи	10		2	8
Тема 8. Краєзнавчий підхід до навчання природознавству	10		2	8
Усього:	30	2	6	22
<u>Кредит 4.</u> Методологічні основи методики викладання громадянської та історичної освітньої галузі.				
Тема 9. Методика навчання суспільствознавства як педагогічна наука. Розвиток громадянської та історичної освіти. Зміст, мета, завдання громадянської та історичної освітньої галузі в системі початкового навчання.	16	2		14
Тема 10. Особливості викладання суспільствознавства, громадянської та історичної освітньої галузі в початковій школі.	14	2	2	10

Усього:	30	4	2	24
<u>Кредит 5. Форми та методи організації освітнього процесу в громадянській та історичній освітній галузі</u>				
Тема 11. Методи і методичні прийоми навчання суспільствознавства	6		2	4
Тема 12. Форми організації навчання суспільствознавства («Я у світі») в початковій школі.	6	2	2	2
Тема 13. Технології навчання громадянської та історичної освітньої галузі	6		2	4
Тема 14. Особливості організації та проведення інтегрованих занять в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі	6		2	4
Тема 15. Використання технологій проблемного навчання у процесі викладання освітньої галузі «Суспільствознавство»	6		2	4
Усього:	30	2	10	18
<u>Кредит 6. Методика формування уявлень про суспільне довілля здобувачів початкової освіти</u>				
Тема 16. Методика формування уявлень про суспільне довілля здобувачів початкової освіти	10	2	2	6
Тема 17. Характеристика змістових ліній «Я – людина», «Я та інші» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.	10	2	2	6
Тема 18. Характеристика змістових ліній «Я – українець», «Я – європеєць» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.	10	2	2	6
Усього:	30	6	6	18
<u>Кредит 7. Інтегрований курс «Я досліджую світ»</u>				
Тема 19. Зміст, обов'язкові та очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі за Типовими освітніми програмами під керівництвом О.Я. Савченко та Р.Б. Шияна.	16	2	2	12
Тема 20. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ».	14	2	2	10
Усього:	30	4	4	22
Усього годин:	210	28	42	140

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	пр	ср
1	2	3	4	5
Кредит 1. Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука				
Тема 1. Вступ. Предмет і завдання, методи дослідження методики навчання природознавства. Завдання і зміст природничої освітньої галузі	14	2		12
Тема 2. Матеріальна база навчання природознавству. Засоби навчання природознавству. Наочні посібники.	16		2	14
Усього:	30	2	2	26
Кредит 2. Методи та форми організації освітнього процесу з природознавства				
Тема 3. Методика формування і розвитку природничих понять	10		2	8
Тема 4. Методи навчання природознавству	10	2		8
Тема 5. Форми організації освітнього процесу в курсі природознавства початкової школи	10		2	8
Усього:	30	2	4	24
Кредит 3. Засоби контролю навчальних досягнень учнів з природознавства. Екологічне виховання здобувачів початкової освіти				
Тема 6. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з природознавства	10			10
Тема 7. Екологічне виховання в процесі вивчення природи	10		2	8
Тема 8. Краєзнавчий підхід до навчання природознавству	10			10
Усього:	30		2	28
Кредит 4. Методологічні основи методики викладання громадянської та історичної освітньої галузі.				
Тема 9. Методика навчання суспільствознавства як педагогічна наука. Розвиток громадянської та історичної освіти. Зміст, мета, завдання громадянської та історичної освітньої галузі в системі початкового навчання.	16	2		14
Тема 10. Особливості викладання суспільствознавства, громадянської та історичної освітньої галузі в початковій школі.	14			14
Усього:	30	2		28

Кредит 5. Форми та методи організації освітнього процесу в громадянській та історичній освітній галузі				
Тема 11. Методи і методичні прийоми навчання суспільствознавства	6	2		4
Тема 12. Форми організації навчання суспільствознавства («Я у світі») в початковій школі.	6		2	4
Тема 13. Технології навчання громадянської та історичної освітньої галузі	6		2	4
Тема 14. Особливості організації та проведення інтегрованих занять в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі	6			6
Тема 15. Використання технологій проблемного навчання у процесі викладання освітньої галузі «Суспільствознавство»	6			6
Усього:	30	2	4	24
Кредит 6. Методика формування уявлень про суспільне довілля здобувачів початкової освіти				
Тема 16. Методика формування уявлень про суспільне довілля здобувачів початкової освіти	10	2		8
Тема 17. Характеристика змістових ліній «Я – людина», «Я та інші» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.	10		2	8
Тема 18. Характеристика змістових ліній «Я – українець», «Я – європеєць» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.	10			10
Усього:	30	2	2	26
Кредит 7. Інтегрований курс «Я досліджую світ»				
Тема 19. Зміст, обов'язкові та очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі за Типовими освітніми програмами під керівництвом О.Я. Савченко та Р.Б. Шияна.	14			14
Тема 20. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ».	16		2	14
Усього:	30		2	28
Усього годин:	210	10	16	184

4. Теми лекційних занять
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<u>Кредит 1. Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука</u>		
1.	Тема 1. Вступ. Предмет і завдання, методи дослідження методики навчання природознавства. Завдання і зміст природничої освітньої галузі	2
2.	Тема 2. Матеріальна база навчання природознавству. Засоби навчання природознавству. Наочні посібники.	2
<u>Кредит 2. Методи та форми організації освітнього процесу з природознавства</u>		
3.	Тема 3. Методика формування і розвитку природничих понять	2
4.	Тема 4. Методи навчання природознавству	2
5.	Тема 5. Форми організації освітнього процесу в курсі природознавства початкової школи	2
<u>Кредит 3. Засоби контролю навчальних досягнень учнів з природознавства. Екологічне виховання здобувачів початкової освіти</u>		
6.	Тема 6. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з природознавства	2
<u>Кредит 4. Методологічні основи методики викладання громадянської та історичної освітньої галузі</u>		
7.	Тема 9. Методика навчання суспільствознавства як педагогічна наука. Розвиток громадянської та історичної освіти. Зміст, мета, завдання громадянської та історичної освітньої галузі в системі початкового навчання.	2
8.	Тема 10. Особливості викладання суспільствознавства, громадянської та історичної освітньої галузі в початковій школі.	2
<u>Кредит 5. Форми та методи організації освітнього процесу в громадянській та історичній освітній галузі</u>		
9.	Тема 12. Форми організації навчання суспільствознавства («Я у світі») в початковій школі.	2
<u>Кредит 6. Методика формування уявлень про суспільне довкілля здобувачів початкової освіти</u>		
10.	Тема 16. Методика формування уявлень про суспільне довкілля здобувачів початкової освіти	2
11.	Тема 17. Характеристика змістових ліній «Я – людина», «Я та інші» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.	2
12.	Тема 18. Характеристика змістових ліній «Я – українець», «Я – європеєць» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.	2

Кредит 7. Інтегрований курс «Я досліджую світ»		
13.	Тема 19. Зміст, обов'язкові та очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі за Типовими освітніми програмами під керівництвом О.Я. Савченко та Р.Б. Шияна.	2
14.	Тема 20. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ».	2
Разом:		28

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука		
1.	Тема 1. Вступ. Предмет і завдання, методи дослідження методики навчання природознавства. Завдання і зміст природничої освітньої галузі	2
Кредит 2. Методи та форми організації освітнього процесу з природознавства		
2.	Тема 4. Методи навчання природознавству	2
Кредит 4. Методологічні основи методики викладання громадянської та історичної освітньої галузі		
3.	Тема 9. Методика навчання суспільствознавства як педагогічна наука. Розвиток громадянської та історичної освіти. Зміст, мета, завдання громадянської та історичної освітньої галузі в системі початкового навчання.	2
Кредит 5. Форми та методи організації освітнього процесу в громадянській та історичній освітній галузі		
4.	Тема 11. Методи і методичні прийоми навчання суспільствознавства	2
Кредит 6. Методика формування уявлень про суспільне довкілля здобувачів початкової освіти		
5.	Тема 16. Методика формування уявлень про суспільне довкілля здобувачів початкової освіти	2
Разом:		10

5. Теми практичних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука		
1.	Тема 1. Вступ. Предмет і завдання, методи дослідження методики навчання природознавства. Завдання і зміст природничої освітньої галузі	2

2.	Тема 2. Матеріальна база навчання природознавству. Засоби навчання природознавству. Наочні посібники.	4
Кредит 2. Методи та форми організації освітнього процесу з природознавства		
3.	Тема 4. Методи навчання природознавству	4
4.	Тема 5. Форми організації освітнього процесу в курсі природознавства початкової школи	4
Кредит 3. Засоби контролю навчальних досягнень учнів з природознавства. Екологічне виховання здобувачів початкової освіти		
5.	Тема 6. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з природознавства	2
6.	Тема 7. Екологічне виховання в процесі вивчення природи	2
7.	Тема 8. Краєзнавчий підхід до навчання природознавству	2
Кредит 4. Методологічні основи методики викладання громадянської та історичної освітньої галузі		
8.	Тема 10. Особливості викладання суспільствознавства, громадянської та історичної освітньої галузі в початковій школі.	2
Кредит 5. Форми та методи організації освітнього процесу в громадянській та історичній освітній галузі		
9.	Тема 11. Методи і методичні прийоми навчання суспільствознавства	2
10.	Тема 12. Форми організації навчання суспільствознавства («Я у світі») в початковій школі.	2
11.	Тема 13. Технології навчання громадянської та історичної освітньої галузі	2
12.	Тема 14. Особливості організації та проведення інтегрованих занять в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі	2
13.	Тема 15. Використання технологій проблемного навчання у процесі викладання освітньої галузі «Суспільствознавство»	2
Кредит 6. Методика формування уявлень про суспільне довкілля здобувачів початкової освіти		
14.	Тема 16. Методика формування уявлень про суспільне довкілля здобувачів початкової освіти	2
15.	Тема 17. Характеристика змістових ліній «Я – людина», «Я та інші» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.	2
16.	Тема 18. Характеристика змістових ліній «Я – українець», «Я – європеєць» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.	2
Кредит 7. Інтегрований курс «Я досліджую світ»		
17.	Тема 19. Зміст, обов'язкові та очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі за Типовими	2

	освітніми програмами під керівництвом О.Я. Савченко та Р.Б. Шияна.	
18.	Тема 20. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ».	2
Разом:		42

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<u>Кредит 1.</u> Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука		
1.	Тема 2. Матеріальна база навчання природознавству. Засоби навчання природознавству. Наочні посібники.	2
<u>Кредит 2.</u> Методи та форми організації освітнього процесу з природознавства		
2.	Тема 3. Методика формування і розвитку природничих понять	2
3.	Тема 5. Форми організації освітнього процесу в курсі природознавства початкової школи	2
<u>Кредит 3.</u> Засоби контролю навчальних досягнень учнів з природознавства. Екологічне виховання здобувачів початкової освіти		
4.	Тема 7. Екологічне виховання в процесі вивчення природи	2
<u>Кредит 5.</u> Форми та методи організації освітнього процесу в громадянській та історичній освітній галузі		
5.	Тема 12. Форми організації навчання суспільствознавства («Я у світі») в початковій школі.	2
6.	Тема 13. Технології навчання громадянської та історичної освітньої галузі	2
<u>Кредит 6.</u> Методика формування уявлень про суспільне довкілля здобувачів початкової освіти		
7.	Тема 17. Характеристика змістових ліній «Я – людина», «Я та інші» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.	2
<u>Кредит 7.</u> Інтегрований курс «Я досліджую світ»		
8.	Тема 20. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ».	2
Разом:		16

6. Лабораторні заняття Не передбачено навчальним планом.

7. Самостійна робота
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<u>Кредит 1. Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука</u>		
1.	Тема 1. Вступ. Предмет і завдання, методи дослідження методики навчання природознавства. Завдання і зміст природничої освітньої галузі	12
2.	Тема 2. Матеріальна база навчання природознавству. Засоби навчання природознавству. Наочні посібники.	8
<u>Кредит 2. Методи та форми організації освітнього процесу з природознавства</u>		
3.	Тема 3. Методика формування і розвитку природничих понять	8
4.	Тема 4. Методи навчання природознавству	4
5.	Тема 5. Форми організації освітнього процесу в курсі природознавства початкової школи	4
<u>Кредит 3. Засоби контролю навчальних досягнень учнів з природознавства. Екологічне виховання здобувачів початкової освіти</u>		
6.	Тема 6. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з природознавства	6
7.	Тема 7. Екологічне виховання в процесі вивчення природи	8
8.	Тема 8. Краєзнавчий підхід до навчання природознавству	8
<u>Кредит 4. Методологічні основи методики викладання громадянської та історичної освітньої галузі</u>		
9.	Тема 9. Методика навчання суспільствознавства як педагогічна наука. Розвиток громадянської та історичної освіти. Зміст, мета, завдання громадянської та історичної освітньої галузі в системі початкового навчання.	14
10.	Тема 10. Особливості викладання суспільствознавства, громадянської та історичної освітньої галузі в початковій школі.	10
<u>Кредит 5. Форми та методи організації освітнього процесу в громадянській та історичній освітній галузі</u>		
11.	Тема 11. Методи і методичні прийоми навчання суспільствознавства	4
12.	Тема 12. Форми організації навчання суспільствознавства («Я у світі») в початковій школі.	2
13.	Тема 13. Технології навчання громадянської та історичної освітньої галузі	4
14.	Тема 14. Особливості організації та проведення інтегрованих занять в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі	4
15.	Тема 15. Використання технологій проблемного навчання у процесі викладання освітньої галузі «Суспільствознавство»	4

Кредит 6. Методика формування уявлень про суспільне довкілля здобувачів початкової освіти		
16.	Тема 16. Методика формування уявлень про суспільне довкілля здобувачів початкової освіти	6
17.	Тема 17. Характеристика змістових ліній «Я – людина», «Я та інші» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.	6
18.	Тема 18. Характеристика змістових ліній «Я – українець», «Я – європеєць» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.	6
Кредит 7. Інтегрований курс «Я досліджую світ»		
19.	Тема 19. Зміст, обов'язкові та очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі за Типовими освітніми програмами під керівництвом О.Я. Савченко та Р.Б. Шияна.	12
20.	Тема 20. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ».	10
Разом:		140

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Методика навчання природничої освітньої галузі як педагогічна наука		
1.	Тема 1. Вступ. Предмет і завдання, методи дослідження методики навчання природознавства. Завдання і зміст природничої освітньої галузі	12
2.	Тема 2. Матеріальна база навчання природознавству. Засоби навчання природознавству. Наочні посібники.	14
Кредит 2. Методи та форми організації освітнього процесу з природознавства		
3.	Тема 3. Методика формування і розвитку природничих понять	8
4.	Тема 4. Методи навчання природознавству	8
5.	Тема 5. Форми організації освітнього процесу в курсі природознавства початкової школи	8
Кредит 3. Засоби контролю навчальних досягнень учнів з природознавства. Екологічне виховання здобувачів початкової освіти		
6.	Тема 6. Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з природознавства	10
7.	Тема 7. Екологічне виховання в процесі вивчення природи	8
8.	Тема 8. Краєзнавчий підхід до навчання природознавству	10
Кредит 4. Методологічні основи методики викладання громадянської та історичної освітньої галузі		

9.	Тема 9. Методика навчання суспільствознавства як педагогічна наука. Розвиток громадянської та історичної освіти. Зміст, мета, завдання громадянської та історичної освітньої галузі в системі початкового навчання.	14
10.	Тема 10. Особливості викладання суспільствознавства, громадянської та історичної освітньої галузі в початковій школі.	14
Кредит 5. Форми та методи організації освітнього процесу в громадянській та історичній освітній галузі		
11.	Тема 11. Методи і методичні прийоми навчання суспільствознавства	4
12.	Тема 12. Форми організації навчання суспільствознавства («Я у світі») в початковій школі.	4
13.	Тема 13. Технології навчання громадянської та історичної освітньої галузі	4
14.	Тема 14. Особливості організації та проведення інтегрованих занять в контексті вивчення громадянської та історичної освітньої галузі	6
15.	Тема 15. Використання технологій проблемного навчання у процесі викладання освітньої галузі «Суспільствознавство»	6
Кредит 6. Методика формування уявлень про суспільне довкілля здобувачів початкової освіти		
16.	Тема 16. Методика формування уявлень про суспільне довкілля здобувачів початкової освіти	8
17.	Тема 17. Характеристика змістових ліній «Я – людина», «Я та інші» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.	8
18.	Тема 18. Характеристика змістових ліній «Я – українець», «Я – європеєць» предмету «Я у світі» на засадах формування у здобувачів початкової освіти ключових і предметних компетентностей.	10
Кредит 7. Інтегрований курс «Я досліджую світ»		
19.	Тема 19. Зміст, обов'язкові та очікувані результати навчання громадянської та історичної освітньої галузі за Типовими освітніми програмами під керівництвом О.Я. Савченко та Р.Б. Шияна.	14
20.	Тема 20. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ».	14
Разом:		184

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Навчальні проекти (розробка конспектів уроків, сценаріїв ділової гри, виховних заходів за обраною педагогічною технологією для 1-4 класів).

1. Методика формування уявлень про світ та особливості його існування. Сучасна картина світу. Світ, його властивості і будова. Світ як Всесвіт.
2. Сучасна наука про будову мегасвіту. Земля і Сонячна система. Невизначеність світу. Простір і час. Незворотність часу. Методика формування уявлень про властивості простору і часу.
3. Розвиток уявлень про виникнення людини. Роль спадковості і середовища у формуванні людини. Специфіка формування про біоритми, режим дня та планування часу в курсі початкової школи “Я у світі”.
4. Методика формування уявлень про феномен людського життя. Соціально-етичні і гуманістичні принципи біологічного пізнання. Образ і світ людини в історії.
5. Методика формування уявлень про психологічний захист особистості. Мета особистості, рівень її домагань і самооцінка. Психосоціальні кризи розвитку людини.
6. Методика формування уявлень про людину: емоції, фізіологія. Здоров'я. Творчість. Вибір життєвого шляху.
7. Специфіка формування знань про людину як особистість в курсі початкової школи “Я у світі”.
8. Природні, соціокультурні виміри людського життя. Смерть і безсмертя. Методика формування уявлень про душевне життя та духовність людини. Співвідношення духовного і тілесного.
9. Почуття, інтелект, воля. Методика формування уявлень про ідеали в житті людини. Правда, хиба, істина. Прекрасне і потворне. Духовне життя і духовність людини. Почуття, інтелект, воля. Честь, совість, гідність.
10. Віра, надія, любов як духовно-практичні виміри людини. Повнота життя і щастя. Людина і культура.
11. Поняття культури. Матеріальна і духовна культура. Культура і цивілізація. Історичність культури. Спадкоємність, традиції.
12. Методика формування уявлень про національне і загальнокультурне в культурі. Багатоманітність та взаємодія культур. Культура особистості.
13. Специфіка формування культурологічних знань в межах змістової лінії “Людина і світ” предмету “Я у світі”.
14. Історичний розвиток уявлень про природу. Вчення В.Вернадського про біосферу та ноосферу.
15. Природа як об'єкт знання і пізнання. Виживання людини і природи - нагальна проблема людства. Формування екологічної свідомості молодших школярів у межах особистісно-орієнтованого навчання. Природа і суспільство.
16. Методика формування уявлень про єдність та відмінність природи та суспільства. Взаємодія природи та суспільства в процесі історичного розвитку.

17. Специфіка формування уявлень про красу природи в курсі початкової школи “Я у світі”. Закони екології здоровий спосіб життя людини.
18. Специфіка формування екологічних знань в курсі початкової школи “Я у світі”.
19. Методика формування уявлень про суспільне життя людини. Людина в системі національних і загальнолюдських цінностей. Взаємодія людей у родині, колективі, суспільстві. Моральні цінності українського народу.
20. Роль етносу. Рід, плем'я, народність, нація. Методика формування уявлень про людські чесноти: справедливість, ввічливість, доброта, працьовитість.
21. Типи української системи цінностей. Традиції обряди сім'я як основні засоби формування української ментальності.
22. Поняття про основні елементи культури. Методика формування уявлень про культурну спадщина народу.
23. Людина і освіта. Методика формування уявлень про освіту та значення знань в житті людини.
24. Політичні засади людського існування. Політика і влада. Спілкування людини з людиною. Людина в групі. Взаємодія людей у родині, колективі, суспільстві. Моральні цінності українського народу.
25. Людина в суспільстві. Державний устрій України. Правовий статус особистості і правова держава. Правосвідомість і правова культура.
26. Правила життя в суспільстві. Основні правопорушення серед дітей. Специфіка формування правосвідомості в курсі початкової школи “Я у світі”
27. Символіка, символи рідного краю. Державні символи України. Методика формування уявлень про символи рідного краю.
28. Елементи культурно-історичного середовища (пам'ятки писемності, національні герої, визначні діячі культури, пам'ятки архітектури і народного мистецтва тощо)
29. Методика формування уявлень про людину як складноорганізовану, моральну і самоцінну істоту. Неповторність кожної людини.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, іспит) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється відмінно

Студенту виставляється дуже добре,

Студенту виставляється добре,

Студенту виставляється достатньо,

Студенту виставляється задовільно,

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 350 до 700 балів (за 7 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти за 7 крд.**

Поточне оцінювання та самостійна робота										КР	Накопичувальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	100	700/100
40	60	50	50	100	100	50	50	100	50		

***Примітка.** Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

11. Рекомендована література

Базова

1. Державний стандарт початкової загальної освіти. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/17911/.
2. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novuj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/>.
3. Концепція “Нова українська школа”. URL: <http://nus.org.ua>.
4. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні. СХВАЛЕНО розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2018 р. № 710-р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-konceptsiyi-rozvitku-gromadyanskoji-osviti-v-ukrayini>, с. 1
5. Типові освітні програми для закл. загальної середньої освіти: 1-2 класи. К. : ТД «Освіта- центр +», 2018. 240 с.
6. Я у світі. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3 - 4 класи (оновлено). URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/pochatkova-shkola.htm/>
7. Типова освітня програма під керівництвом О. Я. Савченко; <https://mon.gov.ua>.
8. Типова освітня програма під керівництвом Р. Б. Шияна. <https://mon.gov.ua>.
9. Атлас. Наша планета. К.: ЗАТ «Інститут передових технологій», 2005. 33 с.
10. Багров М. В., Боков В. О., Черваньов І. Г. Землезнавство. К.: Либідь, 2000.
11. Бібік Н.М. Нова українська школа: poradnik для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
12. Білявський Г.О., Фурдуй Р.С. Основи екологічних знань: Підручник. К.: Либідь, 2003. 288 с.
13. Білявський Г.О., Фурдуй Р.С., Костіков І.Ю. Основи екології: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: Либідь, 2004. 408 с.
14. Блинников В.И. Зоология с основами экологии. М.: Просвещение, 1980.
15. Брайон О.В., Чікаленко В.Г. Анатомія рослин. К.: Вища школа, 2002. 270 с.
16. Воїнственський М.А., Кістяківський О.Б. Визначник птахів УРСР. К.: Вища шк., 1962. 371с.
17. Географія України. К.: ЗАТ «Інститут передових технологій», 2006. 50 с.
18. Голуб В. М. Основи загального землезнавства: Навчальний посібник. Умань : УВПІ, 2007. 122 с.
19. Голуб Н. П. Методичні вказівки до виконання практичних робіт із паркової фітоценології. Умань: УДАУ, 2007. 49 с.
20. Голуб Н. П., Голуб В. М. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт із зоології. Умань: Візаві, 2010. 100 с.
21. Голуб Н. П., Голуб В. М. Польова практика з природничих дисциплін. Умань: Видавничо-поліграфічний центр “Візаві”. 2011. 152 с.
22. Голубець М.А. Від біосфери до соціосфери. Львів: Поллі, 1997. 256 с.
23. Догель В.А. Зоология беспозвоночных: Учебник для ун-тов / Под ред. проф. Полянского Ю.И. 7-е изд. перераб. и доп. М.: Высш. шк., 1981. 606с.

24. Екологія: Основи теорії і практикум. Навч. посіб. для студ. ВНЗ / А.Ф. Поташ, А.Г. Медвідь, Ю.Г. Гвоздецький, З.Я. Козак. Львів : Новий світ, Магнолія плюс, 2002. 296 с.
25. Загальне землезнавство. Практикум / За редакцією М. Ю. Кулаковської і П. О. Шкрябія: Посібник для педагогічних інститутів. К.: Вища школа, 1981. 248 с.
26. Зоологія позвоночных: Учеб. для студ. педвузов / В.М. Константинов, С.П. Наумов, С.П. Шапальова. М.: Академия, 2006. 464 с.
27. Іонова О. М. Підготовка майбутніх учителів до застосування інтегрованих форм організації навчального процесу в початковій школі [Текст] : [монографія] / О. М. Іонова, Н. М. Сінопальнікова ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Ін-т педагогіки та психології. Харків : Щедра садиба плюс, 2014. 263 с.
28. Ковальчук Г.В. Зоологія з основами екології. Суми: Університетська книга, 2007. 615 с.
29. Корнеєв О.П. Визначник звірів УРСР. К.: Рад. шк., 1965. 235 с.
30. Коротун І. М. Основи загального землезнавства: Навчальний посібник. Рівне: РДТУ, 1999. 310 с.
31. Крамаренко А. М. Сучасні технології ознайомлення молодших школярів з об'єктами природи: навч. посіб. / Алла Крамаренко, Катерина Степанюк. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2012. 354 с.
32. Крамаренко А.М. Методика викладання освітньої галузі „Людина і світ” : навч. посіб. / Алла Крамаренко. – Донецьк : вид-во "Ноулідж", 2010. – 394 с.
33. Крамаренко А.М. Методика навчання освітніх галузей «Природознавство» та «Суспільствознавство» : навч. посіб. / Алла Крамаренко. Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2015. 394 с.
34. Крамаренко А. М. Методика навчання у ВНЗ освітніх галузей “Природознавство” та “Суспільствознавство” : навч. посіб. / Алла Крамаренко. Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2013. 242 с.
35. Кукалець М.В. Методика викладання природознавства у початковій школі : Навч. посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2014. 223 с.
36. Кучерявий В.П. Екологія: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів освіти. – Львів: Світ, 2001. – 500 с.
37. Лабораторний практикум із зоології хордових / Уклад. К.А. Сологор, М.Г. Білецька, Я.А. Омельковець Луцьк: Вежа, 2003. 464 с.
38. Ліннік О. О. Методика викладання освітньої галузі «Людина і світ» / О. О. Ліннік. К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. 248 с.
39. Лук'янова Л.Б. Основи екології: Навч. посіб. К.: Вища школа, 2005. 327 с.
40. Луцан Н. І. «Людина і світ» в інноваційних педагогічних технологіях : навч. посібник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2012. 184 с.
41. Людина і світ: Підруч. / Гол. ред. проф. Л.В. Губерський. К.: Знання, 2001. 350 с.
42. Мазурмович Б.М. Безхребетні тварини. Посібник для вчителя. К.: Рад. шк., 1974. 256 с.

43. Мазурмович Б.М., Коваль В.П. Практикум з зоології безхребетних. К.: Вища шк., 1977. 232с.
44. Методика ознайомлення дітей з природою:[Хрестоматія] / Укладач Н.М. Горобаха. К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 432с.
45. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навчальний посібник / М.В.Михайліченко, Я.М. Рудик. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.
46. Мольчак Я. О., Ільїн Л.В. Загальне землезнавство: Навчальний посібник. Луцьк, 1997.
47. Мороз І.М., Гришко-Богменко Б.К. Ботаніка з основами екології. К.: Вища школа, 2004. 240 с.
48. Неведомська Є.О. Ботаніка [текст] навчальний посібник / Неведомська Є.О., Маруненко І.М., Омері І.Д. К.: «Центр учбової літератури», 2012. 218 с.
49. Олійник Я. Б., Федоришак Р. П., Шищенко П. Г. Загальне землезнавство: Навчальний посібник. К.: Знання-Прес, 2003. 247 с.
50. Савчук М.П. Зоологія безхребетних. К.: Рад. шк., 1965.
51. Савчук Р. І. Загальне землезнавство з основами краєзнавства. Практикум : навч. посіб. для студ. природн. спец. вищ. навч. закл. / Р. І. Савчук. Суми : Університетська книга, 2009. 185 с.
52. Самарський С.Л. Зоологія хребетних. К.: Вища шк., 1976. 456с.
53. Сафронов Т.А. Екологічні основи природокористування. Навч.посіб.для студ. вищ.навч.закл. Львів: Новий світ, 2002. 248 с.
54. Словник-довідник з екології : Навчально-методичний посібник / О.Г. Лановенко, О.О. Остапішина.-Херсон:ПП Вишемирський В.С., 2013.-226 с.
55. Стеблянюк М.І. та ін. Ботаніка. Анатомія та морфологія рослин. К.: Вища школа, 1995. 384 с.
56. Стребна О. В. Методологічні аспекти викладання навчального предмета «Я у світі» / О. В. Стребна // Педагогічний альманах. 2012. Випуск 16. С. 65-69.
57. Тарашук В.І. Земноводні та плазуни. Фауна України. 1959. 246с.
58. Тваринний світ України: Енциклопедич.довід./ Р.В.Шаламов, О.А. Литовченко. Х.: Школа, 2006. 144 с.
59. Хижняк М.Ш., Нагорна А.М. Здоров'я людини та екологія: Навч.пос.для студ.вищ.навч.закл.немедичн.профілю. К.:Здоров'я., 1995. 230 с.
60. Шамилева Н. Экология. М.: Владос, 2004. 138 с.
61. Яришева Н. Ф. Основи природознавства: Природа України: Навч. посібник. К. : Вища шк., 1995. 335 с.

Допоміжна

1. Бібік Н.М. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х ч.) : Ч.1 / М.Н. Бібік, Г.П. Бондарчук. Харків : Вид-во «Ранок», 2018. 80 с.
2. Бібік Н.М. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х ч.) : Ч.2 / М.Н. Бібік, Г.П. Бондарчук. Харків : Вид-во «Ранок», 2018. 80 с.

3. Волощенко О.В. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х част.). Ч.1 / О.В.Волощенко, О.П.Козак, Г. С. Остапенко. К. : Світич, 2018. 128 с.
4. Волощенко О.В. Я досліджую світ : підруч. інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х част.). Ч.2 / О.В.Волощенко, О.П.Козак, Г. С. Остапенко. К. : Світич, 2018. 128 с.
5. Громадянська освіта: теорія і методика навчання [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://sites.znu.edu.ua/interactiv.edu.lab/Posibnyky/TTG_main.pdf
6. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/
7. Одум Ю. Основы экологии. М., 1975. 740 с.
8. Реймерс Н.Ф. Экология. Теории, законы, принципы и гипотезы. М., 1994.
9. Скарс Р. Эковоины. Радикальное движение в защиту природы / Пер. с англ. Киев: КЭКЦ, 2002.
10. Хесле В. Философия и экология. М., 1994. 188 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека підручників: <http://studentam.kiev.ua/>
2. Електронні бібліотеки: <http://dir.meta.ua/ua/science-education/e-libraries/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://nbuv.gov.ua/>
4. Відеофрагменти занять до перегляду за посиланням: - <https://goo.gl/fI0uMb>.
5. http://librarium.inf.ua/землезнавство_багров_підручник.html
6. <http://westudents.com.ua/glavy/9418-41-forma-rozmri-planeti.html>
7. <http://books.br.com.ua/45201>
8. http://pidruchniki.com/14170120/geografiya/vstup_zemleznavstvo
9. <http://gx3000.ru/zemleznavstvo/zemleznavstvo-2.html>
10. <http://geo-teacher.net.ua> – Сайт для вчителів географії та природознавства.
11. <http://www.nationalgeographic.com> – Портал Національного Географічного Товариства.
12. <http://www.spacegid.com> – Сайт для любителів астрономії.
13. <http://www.subject.com.ua/dovidnik/priroda/index.html> – Електронний довідник з природознавства